

ZWALCZANIE DEZINFORMACJI W INTERNECIE: KE PROPONUJE OGÓLNOUNIJNY KODEKS POSTĘPOWANIA

Komisja zaproponowała wprowadzenie środków w celu zwalczania dezinformacji w internecie, w tym ogólnounijny kodeks postępowania w zakresie zwalczania dezinformacji, wsparcie niezależnej sieci weryfikatorów faktów oraz szereg działań mających na celu promowanie wysokiej jakości dziennikarstwa oraz umiejętności korzystania z mediów.

Niedawne doniesienia na temat Facebooka / Cambridge Analytica ujawniły, w jaki sposób dane osobowe mogą być wykorzystywane w kontekście wyborów. Stanowi to aktualny przykład, że niezbędne są dalsze działania, aby zapewnić odporne procesy demokratyczne. Komisja Europejska podejmuje dziś kroki w walce z dezinformacją w celu zapewnienia ochrony europejskich wartości oraz bezpieczeństwa.

Dezinformacja nie jest nowym narzędziem wywierania wpływu politycznego. Dzięki internetowi nowe technologie, zwłaszcza cyfrowe, są w stanie bardziej dotkliwie działać na szkodę naszej demokracji i społeczeństwa. Zaufanie w internecie łatwo jest zburzyć, a trudno odbudować, dlatego branża musi współpracować z nami w tej kwestii. Platformy internetowe odgrywają ważną rolę w zwalczaniu kampanii dezinformacyjnych organizowanych przez osoby indywidualne i państwa, które chcą zagrozić naszej demokracji.

Andrus **Ansip** - wiceprzewodniczący Komisji do spraw jednolitego rynku cyfrowego

Wzywamy wszystkie podmioty, w szczególności platformy i sieci społecznościowe, które są do tego wyraźnie zobowiązane, do podjęcia działań w oparciu o plan działania zakładający wspólne europejskie podejście, tak aby obywatele stali na silniejszej pozycji i byli skutecznie chronieni przed dezinformacją. Będziemy uważnie śledzić postępy i do grudnia być może zaproponujemy dalsze działania, w tym środki o charakterze regulacyjnym, jeżeli wyniki okażą się niezadowolające.

Fałszywe informacje i dezinformacja w internecie stają się bronią, która stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa naszych społeczeństw. Wykorzystywanie zaufanych kanałów w celu rozpowszechniania treści szkodliwych i stwarzających podziały wymaga wyraźnej odpowiedzi, która bazuje na większej przejrzystości, identyfikowalności i odpowiedzialności. Platformy internetowe odgrywają istotną rolę w zwalczaniu nadużywania ich infrastruktury przez wrogie podmioty oraz zapewnianiu bezpieczeństwa użytkowników i społeczeństwa.

sir Julian **King** - komisarz ds. unii bezpieczeństwa

W oparciu o niezależne [sprawozdanie](#), opublikowane w marcu 2018 r. przez grupę wysokiego szczebla ds. nieprawdziwych informacji i dezinformacji w internecie, jak również w oparciu o szersze konsultacje przeprowadzone w ciągu ostatnich sześciu miesięcy, Komisja definiuje dezinformację jako *możliwe do zweryfikowania nieprawdziwe lub wprowadzające w błąd informacje, tworzone, przedstawiane i rozpowszechniane w celu uzyskania korzyści gospodarczych lub zamierzonego wprowadzenia w błąd opinii publicznej, które mogą wyrządzić szkodę publiczną.*

W ostatnim [badaniu Eurobarometr](#) 83 proc. respondentów stwierdziło, że fałszywe informacje stanowią zagrożenie dla demokracji. Ich niepokój budzi w szczególności zamierzona dezinformacja, mająca na celu wywieranie wpływu na wybory i politykę imigracyjną. W badaniu podkreślono również znaczenie wysokiej jakości środków przekazu: respondenci postrzegają media tradycyjne jako najbardziej wiarygodne źródło informacji (radio – 70 proc., telewizja – 66 proc., prasa drukowana – 63 proc.). Za najmniej wiarygodne uznano internetowe źródła informacji i internetowe serwisy wideo, w przypadku których poziom zaufania wynosi odpowiednio 26 i 27 proc.

Wspólne Centrum Badawcze Komisji Europejskiej opublikowało [badanie na temat fałszywych informacji i dezinformacji](#). Zwrócono w nim uwagę, że dwie trzecie czytelników wiadomości w internecie woli mieć do nich dostęp za pośrednictwem opartych na algorytmach platform, takich jak wyszukiwarki i czytniki wiadomości, oraz serwisów społecznościowych. Stwierdzono również przesunięcie siły rynkowej i źródeł dochodów z wydawców wiadomości na operatorów platform, którzy posiadają dane umożliwiające dopasowanie czytelników, artykułów i reklam.

Środki zwalczania dezinformacji w internecie

W odpowiedzi na te obawy i tendencje Komisja proponuje zastosowanie szeregu środków w celu zwalczania dezinformacji w internecie. Obejmują one następujące elementy:

Kodeks postępowania w zakresie zwalczania dezinformacji: w pierwszej kolejności, do lipca bieżącego roku, platformy internetowe powinny opracować i stosować wspólny kodeks postępowania w celu:

- zapewnienia przejrzystości w odniesieniu do treści sponsorowanych, w szczególności reklamy

politycznej, a także ograniczenia opcji ukierunkowania reklamy politycznej i ograniczenia dochodów podmiotów będących źródłem dezinformacji;

- zapewnienia większej jasności co do funkcjonowania algorytmów oraz umożliwienia weryfikacji przez osoby trzecie;
- ułatwienia użytkownikom odkrywania i dostępu do różnych źródeł wiadomości przedstawiających alternatywne poglądy;
- wprowadzenia środków służących identyfikacji i zamykaniu fałszywych kont oraz rozwiązywaniu problemów związanych z botami;
- umożliwienia podmiotom weryfikującym fakty, naukowcom i organom publicznym stałego monitorowania dezinformacji w internecie;

Niezależna europejska sieć podmiotów weryfikujących fakty: pozwoli ona na ustalenie wspólnych metod pracy, wymianę najlepszych praktyk oraz pracę w celu osiągnięcia jak najszerszego zakresu korekt merytorycznych w całej UE; weryfikatorzy zostaną wybrani spośród unijnych członków [międzynarodowej sieci weryfikacji faktów](#), która ściśle przestrzega swojego kodeksu postępowania;

Zabezpieczona europejska platforma internetowa dotycząca dezinformacji, której celem jest wsparcie sieci podmiotów weryfikujących fakty i naukowców akademickich zajmujących się tym zagadnieniem, dzięki umożliwieniu gromadzenia i analizy danych transgranicznych oraz dostępu do danych ogólnoeuropejskich;

Poprawa umiejętności korzystania z mediów: wyższy poziom umiejętności korzystania z mediów pomoże Europejczykom identyfikować dezinformację w internecie i krytycznie podchodzić do treści internetowych. W tym celu Komisja będzie zachęcać weryfikatorów faktów i organizacje społeczeństwa obywatelskiego do dostarczania szkołom i nauczycielom materiałów edukacyjnych oraz zorganizuje Europejski tydzień umiejętności korzystania z mediów.

Wsparcie dla państw członkowskich w zapewnianiu odporności wyborów na coraz bardziej złożone zagrożenia cybernetyczne, w tym dezinformację i cyberataki cybernetyczne;

Promowanie dobrowolnych internetowych systemów identyfikacji w celu poprawy identyfikacji dostawców informacji oraz promowania większego zaufania do interakcji internetowych, informacji i ich źródeł oraz ich wiarygodności;

Wsparcie zróżnicowanych informacji wysokiej jakości: Komisja wzywa państwa członkowskie do zwiększenia wsparcia dla wysokiej jakości dziennikarstwa, aby zapewnić pluralistyczne, zróżnicowane i zrównoważone środowisko medialne. W 2018 r. Komisja ogłosi zaproszenie do składania wniosków dotyczących tworzenia i rozpowszechniania wysokiej jakości treści informacyjnych na tematy unijne za pośrednictwem mediów informacyjnych opartych na danych;

W ramach **skoordynowanej polityki w zakresie komunikacji strategicznej**, opracowanej przez służby Komisji, łączącej obecne i przyszłe inicjatywy UE i państw członkowskich dotyczące eliminowania dezinformacji w internecie, określone zostaną działania informacyjne mające na celu zwalczanie fałszywych narracji dotyczących Europy i zwalczanie dezinformacji w UE i poza nią.

Co dalej?

Komisja zwoła wkrótce wielostronne forum, aby stworzyć ramy skutecznej współpracy między

odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w tym platformami internetowymi, branżą reklamową i największymi reklamodawcami, a także aby uzyskać zobowiązanie do koordynowania i zwiększania wysiłków na rzecz zwalczania dezinformacji. Pierwszym działaniem forum powinno być opublikowanie do lipca 2018 r. ogólnounijnego kodeksu postępowania w zakresie zwalczania dezinformacji, tak aby osiągnąć wymierne efekty do października 2018 r.

Do grudnia 2018 r. Komisja przedstawi sprawozdanie z poczynionych postępów. W sprawozdaniu zbadane zostanie również zapotrzebowanie na dalsze działania w celu zapewnienia stałego monitorowania i oceny określonych działań.

Kontekst

W [piśmie](#) z maja 2017 r. przewodniczący Komisji Europejskiej Jean-Claude **Juncker** powierzył komisarz ds. gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego Marii **Gabriel** zadanie określenia stojących przed naszymi demokracjami wyzwań w zakresie dezinformacji związanych z platformami internetowymi oraz zainicjowania reakcji UE na te wyzwania.

W lutym 2018 r. Komisja przyjęła listę [zaleceń](#) z myślą o wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2019 r., w których wezwała *właściwe organy krajowe do określenia, na podstawie doświadczeń państw członkowskich, najlepszych praktyk w określaniu zagrożeń dla przebiegu wyborów w postaci cyberataków i dezinformacji, przeciwdziałaniu takim zagrożeniom i zarządzaniu nimi.*

Jeszcze przed podjęciem tych inicjatyw Unia Europejska już aktywnie zwalczała dezinformację: W 2015 r., [zgodnie z decyzją Rady Europejskiej](#) z marca tego roku, ustanowiono [grupe zadaniową East StratCom](#) pod egidą wysokiej przedstawiciel/wiceprzewodniczącej Federiki Mogherini, w celu *przeciwstawienia się trwającym kampaniom dezinformacyjnym prowadzonym przez Rosję*. Grupa zadaniowa działa w ramach Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych od września 2015 r. i skutecznie informuje o polityce UE wobec jej wschodniego sąsiedztwa, wzmacniając ogólne środowisko medialne we wschodnim sąsiedztwie, w tym wspierając wolność mediów i media niezależne. Działania grupy zwiększają zdolność UE do prognozowania, podejmowania działań i upowszechniania wiedzy na temat prorosyjskich działań dezinformacyjnych.